

Sygn. akt VUa 21/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSO Krzysztof Głowczyński

Sędziowie: SSO Andrzej Marek (spr.)

SSO Jacek Wilga

Protokolant: Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 roku w Legnicy

na rozprawie

sprawy z odwołania A. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 8 listopada 2012 roku

sygn. akt IV U 245/12

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w Legnicy zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 7 sierpnia 2012 roku w ten sposób, że ustalił, iż ubezpieczona A. H. od dnia 1 lipca 2012 roku posiada prawo do zasiłku chorobowego, według nie zmienionej podstawy wymiaru.

Powyższe rozstrzygnięcie powziął po ustaleniu, że ubezpieczona A. H. była objęta obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Skarbowym w Z. na stanowisku inspektora w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od 18 marca 2012r. powstała u niej czasowa niezdolność do pracy z powodu stanu ciąży, aż do jej rozwiązania. Przed okresem zwolnienia pracodawca przyznawał corocznie ubezpieczonej dodatek specjalny – kontrolerski, ostatnio na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012r. za wykonywanie podstawowych zadań dotyczących kontroli podatkowej. Dodatek ten wchodził w zakres obliczenia podstawy wymiaru świadczeń z ubezpieczenia społecznego i był objęty oskładkowaniem. Ponieważ pracodawca w okresie ustalonego podstawą wymiaru wypłatą zasiłku chorobowego dokonał od 1 lipca 2012r. pominięcia tego składnika i dokonał ponownego obliczenia podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczona wystąpiła do strony pozwanej o wydanie decyzji w tym przedmiocie. Decyzją z dnia 7 sierpnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił uwzględnienia od 1 lipca 2012

roku w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego wypłacanego od dnia 18 marca 2012r. dodatku kontrolerskiego. Jako podstawę prawną wskazała na treść art. 41 ust. 2 oraz art. 63 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej zasługuje w pełni na uwzględnienie. Wskazał, że spór w niniejszej sprawie sprowadził się do interpretacji art. 41 ust. 2 i nast. powołanej na wstępie ustawy. W ocenie Sądu I instancji w stanie faktycznym i prawnym ustalonym w niniejszej sprawie, nie sposób zaaprobować stanowiska organu rentowego, odmawiającego w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego od 1 lipca 2012 roku dodatku kontrolerskiego. Rozbieżności na tle zaliczania składników wynagrodzenia do podstawy wymiaru świadczeń okresowych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa rozwiewa – zdaniem Sądu Rejonowego - orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 24 czerwca 2008r. (SK 16/06). Z treści tego orzeczenia wynika, że przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego oraz pozostałych świadczeń w razie choroby i macierzyństwa należy uwzględniać składniki wynagrodzenia, od których jest odprowadzana składka na ubezpieczenie chorobowe, co w niniejszym sporze zostało przez ubezpieczoną wykazane w postaci dowodów z raportów miesięcznych ZUS RMUA. W ocenie Sądu I instancji organ rentowy rozpoznając wniosek ubezpieczonej winien mieć na uwadze treść art. 43 ustawy zasiłkowej wzbraniający ustalania na nowo podstawy wymiaru zasiłku w sytuacji nieprzerwanego okresu czasowej niezdolności do pracy, przy bezwzględnym zastosowaniu art. 11 ust. 2 pkt 1 tej ustawy. Treść wymienionego przepisu reguluje w sposób szczególny zasadę 100 % podstawy wymiaru zasiłku, jeżeli niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy wskazując, że zaskarża go w całości i zarzuca mu naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 83 ust. 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 41 ust. 2, art. 43 oraz art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez przyjęcie, iż A. H. jest uprawniona do zasiłku chorobowego według nie zmienionej podstawy wymiaru.

Wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia, ewentualnie z ostrożności procesowej o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że Sąd nie brał pod uwagę, że w myśl postanowień art. 41 ust. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa składników wynagrodzenia przysługujących w myśl umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, tylko do określonego terminu nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego należnego za okres po tym terminie. Zgodnie zaś z § 6 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010r. w sprawie dodatku kontrolerskiego dla pracowników podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w razie nieobecności w pracy z innych przyczyn niż urlop wypoczynkowy, trwającej dłużej niż 3 miesiące (90 dni nieobecności w roku kalendarzowym), pracownik traci obligatoryjnie prawo do dodatku kontrolerskiego. Utrata prawa do dodatku kontrolerskiego następuje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło to zdarzenie. Prawo do dodatku kontrolerskiego pracownik uzyskuje dopiero po powrocie do pracy, przy spełnieniu warunków, o których mowa w § 2 powołanego rozporządzenia. W związku z tym, że pracownicy nie zachowują prawa do dodatku kontrolerskiego za okresy pobierania zasiłków, powinien on być uwzględniony w podstawie wymiaru świadczeń w razie choroby i macierzyństwa. W przypadku, gdy niezdolność do pracy trwa dłużej niż 3 miesiące (90 dni), należy uznać, że dodatek kontrolerski jest składnikiem wynagrodzenia, który od określonej daty pracownikowi nie przysługuje. Oznacza to, że nie należy uwzględniać go w podstawie wymiaru zasiłku za okres od początku następnego miesiąca kalendarzowego, po miesiącu w którym nastąpiło przekroczenie 90 dni niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wniosła o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd I instancji zmienił decyzję organu rentowego uznając, iż wnioskodawczyni jest uprawniona do zasiłku chorobowego według nie zmienionej podstawy wymiaru. Podał, że niedopuszczalne jest, w myśl art. 43 ustawy zasiłkowej, ustalanie na nowo podstawy wymiaru zasiłku w sytuacji nieprzerwanego okresu czasowej niezdolności do pracy, przy bezwzględnym zastosowaniu art. 11 ust. 2 pkt 1 tej ustawy (100 % podstawy wymiaru zasiłku, jeżeli niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży).

Natomiast zdaniem organu rentowego, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, A. H. od 1 lipca 2012 roku winna otrzymać prawo do zasiłku chorobowego bez dodatku kontrolerskiego, skoro z dniem 30 czerwca 2012r. utraciła prawo do tego dodatku.

W ocenie Sądu Okręgowego należy podzielić stanowisko organu rentowego.

Zgodnie z art. 41 w zw. z art. 47 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego oraz pozostałych świadczeń w razie choroby i macierzyństwa nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w okresie pobierania tego zasiłku zgodnie z postanowieniami układów zbiorowych pracy lub przepisami o wynagradzaniu, jeżeli są one wypłacane za okres pobierania zasiłku (ust. 1). Składników wynagrodzenia przysługujących w myśl umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, tylko do określonego terminu nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego należnego za okres po tym terminie (ust. 2). Natomiast przepis art. 43 tej ustawy stanowi, że podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe.

Przepis art. 41 ustawy zasiłkowej dotyczy podstawowej - z punktu widzenia założeń ochrony ubezpieczeniowej w ramach świadczeń krótkookresowych) kwestii rekompensaty utraconego zarobku i jej zakresu. Zasadą wynikającą z treści powołanego przepisu jest obowiązek uwzględniania w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego wypłaconych pracownikowi – w okresie przyjętym do jej ustalenia – wyłącznie tych składników wynagrodzenia, od których pracownik uiszczona została składka na ubezpieczenie chorobowe, a które to składniki nie są wypłacane pracownikowi w okresie pobierania przez niego zasiłku chorobowego. Natomiast ratio legis regulacji zawartej w art. 41 ust. 2 ustawy jest oczywista, chodzi o wyłączenie z podstawy wymiaru świadczeń z ubezpieczenia chorobowego tych składników wynagrodzenia, które mocą woli stron stosunku pracy przysługiwać miały pracownikowi jedynie przejściowo (np. z racji powierzenia dodatkowych obowiązków – na czas ich wykonywania). Zatem te składniki, które (w danym okresie) nie przysługują ubezpieczonemu nie mogą być wliczane do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. W świetle powyższego, w ocenie Sądu II instancji, organ rentowy słusznie, powołując się na treść art. 41 ust. 2 ustawy zasiłkowej uznał, że skoro prawo do dodatku kontrolerskiego przysługiwało wnioskodawczyni do dnia 30 czerwca 2012r. (zgodnie z cytowanym Rozporządzeniem Ministra Finansów z 23 grudnia 2003r.), to istniał obowiązek wyłączenia tegoż składnika wynagrodzenia z podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. Podkreślić należy, że do 30.06.2012r. zasiłek chorobowy wypłacany przez pracodawcę zawierał w podstawie wymiaru dodatek kontrolerski. Warunkiem przyznania dodatku jest wykonywanie, jako podstawowego zadania o charakterze ciągłym, kontroli podatkowej. Ten składnik wynagrodzenia jest przyznawany na określony czas (okres roku kalendarzowego) ale prawo do niego ustaje lub jego stawka ulega obniżeniu w razie nieobecności pracownika w pracy z innych przyczyn niż urlop wypoczynkowy (w zależności od okresu teje nieobecności). Jest to zatem niewątpliwie składnik, który przysługuje tylko do określonego terminu i do którego znajduje zastosowanie przepis art. 41 ust.2 cytowanej ustawy.

Nieuzasadnione jest stanowisko Sądu I instancji, że w niniejszej sprawie należy stosować przepis art. 43 cytowanej ustawy wzbraniający ustalania na nowo podstawy wymiaru zasiłku w sytuacji nieprzerwanego okresu czasowej niezdolności do pracy. Przepis ten może w istocie mieć zastosowanie tylko do sytuacji ponownego powstania prawa do zasiłku chorobowego (ponownej niezdolności do pracy) w czasie trwania tego samego stosunku prawnego, ewentualnie nowego stosunku, ale między tymi samymi stronami (tak: Gersdorf M., Gudowska B. w: Komentarz do ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, 2012). Wnioskodawczyni korzystała zaś z nieprzerwanego od 18.03.2012r. zwolnienia lekarskiego w związku z problemami

zdrowotnymi związanymi z ciążą, w związku z czym powyższy przepis nie ma zastosowania. W niniejszej sprawie nie miało bowiem miejsca ponowne ustalenie (z innego 12-miesięcznego okresu) podstawy wymiaru kolejnego zasiłku chorobowego, lecz podstawa ta została obniżona poprzez wyłączenie z niej składnika wynagrodzenia, do którego wnioskodawczyni z dniem 01 lipca 2012r. utraciła prawo.

Wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni nie doszło do naruszenia zasady wynikającej z art. 11 ust. 2 pkt 1 ustawy zasiłkowej, gdyż mimo faktu, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego na skutek wyłączenia z niej dodatku kontrolerskiego została obniżona, to wypłacany jej od 01 lipca 2012r. miesięczny zasiłek chorobowy nadal wynosił 100 % podstawy wymiaru.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że organ rentowy słusznie - w myśl przepisu art. 41 ust. 2 ustawy zasiłkowej - nie uwzględnił w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego dodatku kontrolerskiego jako przysługującego tylko do określonego terminu.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddalił.